

նել զայսոսիկ գրեանս՝ գիտել էրէ թէ «չ է դուր
ինչ ընթացեալ իցեմ» (նոյն ուր) :

Այլոտ ցորչափ շնչեց մեր երկնքի տակ, մազի
չափ չշեղեցաւ իր նպատակէն . այն նպատակն էր,
տեսանք արդէն, Եկեղեցւոյ բարեկարգութիւնը եւ
ազգին յառաջդիմութիւնը :

Բ .

Թարգմանութիւններուն անմիջական օգու-
տը, անշուշտ, իր դասատան համար էր : Նոր
Ամբող մ'ըրած էր Այլոտ Իսկիւտարի դասա-
տունը, Ս. Կարապետի (= Ամբողեղոյն) հովանւոյն
տակ : Մայրաքաղաքը շատ դիւրութիւններ կ'ըն-
ծայէր իրեն կարելի եղած առաւելութիւններէն
օգտուելու համար : Ինչպէս որ կ'երեւայ, փոխանակ
երկար բարակ իր դպրոցը բեռնաւորելու լատինե-
րէն եւ իտալերէն լեզուներով, որոնց ուսուցումը
շատ ժամանակ պիտի խլէր իր աշակերտներէն եւ
անշուշտ պէտք եղածին պէս պիտի չկրնային օգ-
տուիլ բնագիւրներէն տկար լեզուագիտութեամբ
մը, Այլոտ վարժ Թարգմանչի մը շնորհիւ բոլոր
դժուարութիւնները կը հարթէ եւ աշակերտները
ուղղակի իրենց հասկցած լեզուով կը զարգանան
ու կը յառաջագիմեն, առանց կառչելու լատիներէնի
եւ իտալերէնի քերականական խրթնութիւննե-
րուն :

Ասով ըսել չենք ուզեր թէ Իսկիւտարի
դասատան մէջ եւրոպական լեզու չաւանդուեցաւ :
Ընդհակառակն կ'ընդունինք որ Նալեանի պէս
հարկաւ իր ընկերներն ալ առաւել կամ նուազ
չափով իւրացուցած էին լատիներէն եւ յունարէն :
Խնդիրը դպրոցին ընդհանուր զարգացման վրայ է
եւ ասի, յայտնի է որ կ'ապահովուէր դիւրացը-
նելով ամէն միջոց :

Երբ մէկ կողմէն Թարգմանութիւնները յա-
ռաջ կը տարուէին Ղուկաս Աւրդապետի ջանքով